

МВС УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Кафедра соціально-економічних дисциплін
факультету підготовки фахівців до підрозділів кримінальної поліції

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ГУМАНІТАРНІ ПРІОРИТЕТИ ПРАВОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ТА УПРАВЛІННЯ

підготовки фахівців освітнього ступеня «доктор філософії»
галузь знань 08 «Право»
спеціальність 081 «Право»

Обговорено та схвалено на засіданні
Навчально-методичної ради ОДУВС
протокол від 29 липня 2020 №1

2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 08 Право		
	Спеціальність: 081 Право		
Модулів – 1	Освітній ступінь: доктор філософії	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		2-й	1 - 2-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		3-й	2 - 3-й
		Лекції	
		10 год.	4 год.
		Семінарські	
		30 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		80 год.	108 год.
	Вид контролю: екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Гуманітарні пріоритети правової діяльності та управління» для підготовки докторів філософії за спеціальністю 081 «Право» є поєднання знань, які отримали аспіранти під час вивчення курсу “Соціальна філософія” – поглиблене вивчення особливостей вироблення та реалізації державної гуманітарної політики як на загальнонаціональному, так і регіональному рівнях, шляхів їх оптимізації при виробленні, здійсненні, забезпеченні системності державної гуманітарної політики в правовій діяльності та управлінні. Ефективність формування гуманітарних пріоритетів пов’язана з необхідністю здійснення державою цілісної та системної політики у соціальній, економічній, гуманітарній, обороннобезпековій, міжнародній сферах.

Завдання: вивчення сучасної моделі та шляхи розвитку державної гуманітарної політики в Україні і світі, стратегія, державні і відомчі програми у різних сферах державної, регіональної, місцевої, муніципальної, ко мунальної гуманітарної політики, шляхи їх втілення в життя.

Перелік компетентностей, формування яких забезпечує вивчення навчальної дисципліни (з ОНП).

Загальні компетентності: ЗК 01. Здатність виявляти та вирішувати проблеми, генерувати нові наукові ідеї на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження.

ЗК 02. Здатність приймати обґрунтовані самостійні рішення, планувати, організовувати і здійснювати комплексні дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій на основі цілісного системного наукового світогляду з використанням знань в області права.

ЗК 04. Здатність ініціювати і розробляти інноваційні проекти та управляти ними.

Спеціальні компетентності: СК 01. Здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної правозастосовної практики.

СК 02. Здатність планувати і проводити наукові дослідження з використанням теоретичних та прикладних досягнень у сфері правозастосування та впроваджувати їх результати у практику роботи правоохоронних органів та суду.

СК 03. Здатність ідентифікувати, збирати, опрацьовувати, аналізувати та критично оцінювати результати правотворчої діяльності, виробляти пропозиції щодо її удосконалення.

СК 07. Здатність здійснювати аналіз законодавчих актів та їх експертизу, на підставі чого розробляти пропозиції щодо внесення змін та доповнень до чинного законодавства України, прийняття нових законодавчих актів.

СК 9. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК 10. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК 15. Здатність до оцінювання особливостей правового регулювання виконання покарань в Україні.

Результати навчання: РН 01. Самостійно мислити, проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей.

РН 02. Знати методологічні засади (підходи, принципи та методи) правового дослідження.

РН 03. Формулювати наукові гіпотези й завдання, обирати інноваційні напрями, методи й моделі вирішення проблем в галузі права.

РН 04. Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати

результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших.

РН 05. Розробляти та реалізовувати проєкти, включаючи власні дослідження, в юридичній сфері на відповідному фаховому рівні, досягати наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних правових, соціальних, наукових, культурних, етичних та інших проблем.

РН 9. Аналізувати та тлумачити чинне законодавство, правотворчу і правозастосовчу діяльність, розробляти пропозиції щодо їх удосконалення та впровадження у практичну діяльність.

РН 15. Вміти налізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

Міждисциплінарні зв'язки. «Гуманітарні пріоритети правової діяльності та управління» пов'язана з іншими навчальними дисциплінами, такими як: «Соціальна філософія», «Доктрина прав людини», «Альтернативні способи вирішення юридичних конфліктів».

3. Програма навчальної дисципліни

Тема № 1. Пріоритети забезпечення гуманітарної присутності України в світі

Концепція гуманітарного розвитку України. Сутність таких гуманітарних пріоритетів як: фундаментальні цінності свободи, справедливості, солідарності; демократичні принципи, верховенство права, всебічний захист фундаментальних прав людини; подолання бідності, безробіття й дискримінації людини; рівний доступ до освіти, медицини, культури та житла; рівні можливості для чоловіків та жінок; захисту довкілля; подолання ксенофобії; створення умов для вільної діяльності мас-медіа та доступу до публічної інформації; піклування про дітей та літніх людей; підтримки молоді. Економічне зростання шляхом задоволення потреб нинішнього покоління без завдання шкоди наступним поколінням.

Основні пріоритети гуманітарного розвитку економіко-політичного спрямування: впровадження високих соціальних стандартів життя; пріоритет прав людини та громадянських свобод як критерій оцінки ефективності діяльності держави та рівня розвитку суспільних відносин у країні; рівність прав і свобод людини незалежно від національності, мови, ставлення до релігії, приналежності до соціальних груп і громадських об'єднань;

Основні пріоритети гуманітарного розвитку щодо мови: збереження традиційної для України багатомовності, розвиток усіх мовних груп відповідно до Європейської хартії регіональних мов або мов меншин (Закон України "Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин" від 15 травня 2003 року № 802-IV); забезпечення повноцінного розвитку і функціонування української мови як державної, згідно з Конституцією України (стаття 10);

Основні пріоритети гуманітарного розвитку щодо культури та освіти: вільний доступ широких верств суспільства до культурних надбань; збереження та охорона культурної спадщини; підтримка розвитку і взаємозбагачення культур етносів, що проживають в Україні; підтримка сучасних форм мистецької та інтелектуальної творчості; забезпечення діалогу держави і громадянського суспільства.

Тема № 2. Форми політико-правового впливу на зміст інформаційних пріоритетів в Україні

Співпраця держави і громадянського суспільства для досягнення максимального врахування інтересів та потреб громадян у гуманітарній сфері. Інститути громадянського суспільства – професійні спілки, благодійні та громадські організації та рухи, політичні партії, професійні об'єднання, асоціації, творчі спілки, незалежні засоби масової інформації, органи самоорганізації населення за місцем проживання.

Форми взаємодії органів влади і громадянського суспільства. Підтримка діяльності різних за спрямуванням громадських організацій, зокрема дитячих, молодіжних, студентських, жіночих, екологічних, релігійних тощо, об'єднань ветеранів, пенсіонерів, інвалідів, працівників науки, культури, охорони здоров'я, етнокультурних та інших формувань. Залучення представників громадянського суспільства до розробки, виконання й громадської експертизи проектів законодавчих актів і програм соціального розвитку.

Удосконалення законодавства з питань діяльності громадянського суспільства. Внесенні змін до законодавства України, яким регулюються питання об'єднань громадян, соціальних послуг, благодійництва та благодійних організацій, політичних партій в Україні.

Імплементатії в законодавстві України положень Міжнародного пакту про громадянські та політичні права. «Електронний уряд» для полегшення контактів громадян з органами державної влади, спрощенні бюрократичних процедур, отриманні максимально повного й оперативного доступу до інформації. Механізми контролю за державними органами з боку громадянського суспільства, удосконаленні аналогічних інструментів органів законодавчої та судової влади.

Тема № 3. Вимоги суспільства до поліції

Правотворча діяльність та використання норм права в діяльності Національної поліції. Реформування Національної поліції: шляхи реалізації.

Проблеми удосконалення методів управління в Національній поліції. Загальні функції посадової особи Національній поліції. Вимоги, які пред'являються до Національній поліції. Організація контролю в діяльності Національної поліції. Оцінка діяльності Національній поліції.

Інформаційна структура Національної поліції. Оцінка кадрів в Національній поліції. Соціально-психологічна структура Національної поліції. Принципи дисципліни і законності в діяльності працівників Національної поліції.

Тема № 4. Удосконалення державного управління гуманітарним розвитком та інструменти культурної політики

Поняття державного управління гуманітарним розвитком. Сутність системи програмних і прогнозних документів. Особливості розподілу конкретних функцій між органами управління гуманітарним розвитком.

Діяльність органів, відповідальних за гуманітарну політику або пов'язаних з нею (комітети Верховної Ради України, управління Адміністрації Президента України, міністерства, комітети та консультативно-дорадчі органи Кабінету Міністрів України). Реорганізація діяльності органів, відповідальних за гуманітарну політику.

Формування системи програм у відповідних сферах гуманітарного розвитку. Особливості світових методик і стандартів створення програм гуманітарного розвитку.

Тема № 5. Формування нових пріоритетів сучасного українського суспільства з позиції соціально-філософського прогнозування

Громадська думка та настрої населення щодо механізмів реалізації гуманітарної політики Української держави. Засади абсолютного покращення у сферах матеріального забезпечення життя сім'ї та працевлаштування. Переорієнтованість спрямування державної політики на динамічний цілеспрямований розвиток соціально-гуманітарної сфери.

Порівняльний аналіз глибинних ціннісних засад масової свідомості українців та решти європейців. Порівняльний аналіз ціннісних орієнтацій українців з громадянами інших європейських країн. Ціннісна складова українців: «безпеки», «конформізму», «влади», «традиції», «збагачення», «досягнення успіху». Недостатньо вираженні цінності: «відкритості для змін», «самоствійності», «доброзичливості», «гедонізму».

Шляхи подолання гострих гуманітарних проблем українського суспільства. Подолання синдрому відчуження громадян від соціального

життя та формуванням життєвих стратегій власних ініціатив та зусиль. Чіткість та послідовність політики держави щодо широкого спектру соціальної адаптації молоді (освіта, працевлаштування, кредитування, підтримка ділових та творчих ініціатив тощо). Розвиток нових технологій та процедур публічності, щодо найважливіших питань у соціально-гуманітарній сфері.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2 семестр							1,2 семестр					
Модуль 1												
Тема 1. Пріоритети забезпечення гуманітарної присутності України в світі	24	2	6			16	24	2				22
Тема 2. Форми політико-правового впливу на зміст інформаційних пріоритетів в Україні	24	2	6			16	26	2	2			22
Тема 3. Вимоги суспільства до поліції	24	2	6			16	24		2			22
Тема 4. Удосконалення державного управління	24	2	6			16	24		2			22

гуманітарним розвитком та інструменти культурної політики											
Тема 5. Формування нових пріоритетів сучасного українського суспільства з позиції соціально-філософського прогнозування	24	2	6			16	22		2		20
Усього годин	120	10	30			80	120	4	8		108

5. Теми семінарських занять денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Пріоритети забезпечення гуманітарної присутності України в світі	6
2.	Форми політико-правового впливу на зміст інформаційних пріоритетів в Україні	6
3.	Вимоги суспільства до поліції	6
4.	Удосконалення державного управління гуманітарним розвитком та інструменти культурної політики	6
5.	Формування нових пріоритетів сучасного українського суспільства з позиції соціально-філософського прогнозування	6
	Разом	30

Теми семінарських занять заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Пріоритети забезпечення гуманітарної присутності України в світі	2
2.	Форми політико-правового впливу на зміст інформаційних	2

	пріоритетів в Україні	
3.	Вимоги суспільства до поліції	2
4.	Удосконалення державного управління гуманітарним розвитком та інструменти культурної політики	2
	Разом	8

6. Самостійна робота денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Пріоритети забезпечення гуманітарної присутності України в світі	16
2.	Форми політико-правового впливу на зміст інформаційних пріоритетів в Україні	16
3.	Вимоги суспільства до поліції	16
4.	Удосконалення державного управління гуманітарним розвитком та інструменти культурної політики	16
5.	Формування нових пріоритетів сучасного українського суспільства з позиції соціально-філософського прогнозування	16
	Разом	80

Самостійна робота заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Пріоритети забезпечення гуманітарної присутності України в світі	22
2.	Форми політико-правового впливу на зміст інформаційних пріоритетів в Україні	22
3.	Вимоги суспільства до поліції	22
4.	Удосконалення державного управління гуманітарним розвитком та інструменти культурної політики	22
5.	Формування нових пріоритетів сучасного українського суспільства з позиції соціально-філософського прогнозування	20
	Разом	108

Зміст самостійної роботи ад'юнктів, аспірантів складається з таких видів робіт: підготовка до усіх видів поточного і підсумкового контролю, у тому числі семінарських занять, модульної контрольної роботи і екзамену,

самостійного опрацювання окремих питань, що не розглядалися у лекційному курсі, а також виконання творчо-аналітичних завдань до кожної з тем навчальної дисципліни.

7. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено, що ад'юнкт (аспірант) під час вивчення навчальної дисципліни «Гуманітарні пріоритети правової діяльності та управління» повинен виконати індивідуальне завдання, яке оформлюється у вигляді реферату або презентації, з обов'язковим захистом роботи на семінарському занятті. Метою виконання індивідуальної роботи є вирішення проблеми, що ґрунтується на комплексному опануванні матеріалу і методів дослідження, послідовного викладання.

Темою індивідуальної роботи (предметом дослідження) є одна з актуальних проблем курсу, яка відповідає завданням та умінням, передбаченим навчальною дисципліною. Тематикою індивідуальних завдань є питання до підсумкового контролю.

8. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративний метод з використанням інтерактивних лекцій, репродуктивний, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький; методи оволодіння новими знаннями, формування вмінь і навичок, перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок.

9. Оцінювання результатів освітньої діяльності (для денної форми навчання)

Система оцінювання передбачає накопичення 100 балів з кожної навчальної дисципліни, які перераховуються в національну шкалу та шкалу оцінювання ЄКТС.

З навчальних дисциплін, що вивчаються впродовж двох і більше семестрів, підсумком є середньозважена оцінка, з урахуванням результатів за попередні семестри.

Види робіт, які складають суму підсумкових балів здобувача вищої освіти:

- робота на семінарських, практичних заняттях (аудиторна робота) – 50 балів (на початку кожного семестру науково-педагогічний працівник в залежності від тематичного плану – кількості семінарських та практичних занять, передбачених тематичним планом за семестр - визначає максимальну кількість навчальних занять, на яких здобувач вищої освіти може отримати не більше 50-ти балів). Кількість балів за одне навчальне заняття, в залежності від активності

та прояву знань і вмінь здобувача вищої освіти, становить: «3», «4» або «5». В кінці семестру науково-педагогічний працівник розраховує суму підсумкового балу за роботу здобувача вищої освіти на семінарських та практичних заняттях за формулою:

$$\Sigma\Pi = \frac{\Sigma\text{КБ}}{(\Sigma\text{кз} \times 5) \times 0,66} \times 50,$$

де:

$\Sigma\Pi$ – підсумковий бал за роботу на семінарських та практичних заняттях; $\Sigma\text{КБ}$ – сума накопичених балів («3», «4», «5») під час семінарських та практичних занять;

$\Sigma\text{кз}$ – кількість семінарських та практичних занять, передбачених тематичним планом за семестр;

«5» - максимальна кількість балів за одне навчальне заняття;

«0,66» - балансуєчий коефіцієнт;

«50» - максимальна кількість балів, яку може накопичити здобувач вищої освіти на семінарських та практичних заняттях;

- самостійна робота – 30 балів (у разі, якщо у семестрі робочою програмою навчальної дисципліни передбачено більше 1-єї самостійної роботи, тоді 30 балів ділиться на їх кількість, це і буде максимальна кількість балів за одну самостійну роботу);

- модульна контрольна робота – 10 балів (у разі, якщо у семестрі робочою програмою навчальної дисципліни передбачено більше 1-єї модульної контрольної роботи, тоді 10 балів ділиться на їх кількість, це і буде

максимальна кількість балів за одну модульну контрольну роботу);

- залік/екзамен – 10 балів;

- наукова робота (як додатковий здобуток) – 10 балів.

Здобувач вищої освіти, який в результаті навчання накопичив до 73-х балів включно, обов'язково складає підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти, який в результаті навчання накопичив 74 і більше балів, має право отримати відповідну кількість балів та відповідну оцінку за національною шкалою при складанні підсумкового контролю. Здобувач вищої освіти, який бажає покращити свій результат, може скласти підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти, який в результаті складання підсумкового контролю сумарно накопичив менше 60-ти балів, допускається до повторного перескладання після закінчення екзаменаційної сесії.

Підсумкові бали вносяться науково-педагогічним працівником в заліковоекзаменаційну відомість та індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти за шкалою оцінювання ECTS та національною шкалою.

(для заочної форми навчання)

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи в залежності від обраної форми завдання.

Оцінювання успішності здобувача вищої освіти по засвоєнню навчальної дисципліни здійснюється посеместрово, тобто підсумкова кількість балів, яку необхідно набрати для того, щоб отримати позитивну оцінку накопичується здобувачем вищої освіти протягом всього семестру (модулю) і складає від 60 до 100 балів. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньоарифметична результатів засвоєння окремих залікових модулів, або за результатами екзамену (заліку). Для переводу підсумкової оцінки у 100 бальну шкалу оцінювання знань середньоарифметична підсумкова оцінка множиться на коефіцієнт 20.

Результати підсумкового контролю, перераховані в бали, заносяться науково педагогічним працівником в заліково-екзаменаційну відомість та індивідуальний навчальний план слухача за шкалою оцінювання ECTS та національною шкалою.

11. Критерії оцінювання знань

Оцінка “відмінно”/ А – виставляється, якщо здобувач вищої освіти має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; оволодів навиками аналізу, моделювання та адекватного оцінювання ситуації; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних фахівців в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно, переконливо і аргументовано.

Оцінка “добре”/ В, С – виставляється, якщо здобувач вищої освіти показав достатній рівень знання курсу; надав правильні, але не зовсім повні визначення термінів; засвоїв основи аналітичного методу; допускає незначні неточності в розкритті окремих теоретичних положень.

Оцінка “задовільно”/ D, E – виставляється, якщо здобувач вищої освіти в цілому засвоїв теоретичний матеріал курсу навчальної дисципліни, але декламує із деякими упущеннями при визначенні

основних явищ та процесів; намагається висловити своє ставлення до проблемних питань, хоча і не зовсім аргументовано; вмiє аналізувати набуті теоретичні знання і співвідносити їх з конкретними ситуаціями; викладає матеріал непослідовно, неточно, з наявними помилками.

Оцінка “незадовільно”/ FX, F – виставляється, якщо здобувач вищої освіти виявив слабкі (відсутні) знання теоретичного матеріалу навчальної дисципліни; не зміг дати визначення основних категорій та явищ; відсутні знання основних норм і визначень; матеріал викладається непослідовно, нелогічно, фрагментарно та з допущенням помилок.

Оцінка A, B, C, D, E / “зараховано” – виставляється, якщо здобувач вищої освіти виявив достатньо повні знання матеріалу навчальної дисципліни; вмiє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями, дає правильні, хоча і не завжди повні відповіді на поставлені запитання; допускає неточності у розкритті окремих теоретичних положень, норм та визначень.

Оцінка “не зараховано” – виставляється, якщо здобувач вищої освіти виявив слабкі знання або повну неготовність щодо вивчення ним матеріалу навчальної дисципліни; не зміг дати визначення основних термінів та визначень; викладає матеріал непослідовно, нелогічно, фрагментарно, неточно, стисло; відсутня переконливість у викладенні матеріалу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За внутріш шкалою закладу вищої освіти в балах	За шкалою ECTS /За національною шкалою	
	Вноситься до відомості	
	Екзамен	залік
90 – 100	A/Відмінно	A,B,C,D,E/Зараховано
82-89	B/Добре	
74-81	C/Добре	
64-73	D/Задовільно	
60-63	E/Задовільно	

35-59	FX/Незадовільно	FX/Не зараховано
	з можливістю повторного складання	
0-34	F/Незадовільно	F/Не зараховано
	з обов'язковим повторним курсом	

11. Питання для підсумкового контролю

Перелік питань для підготовки до екзамену

1. Сутність, об'єкт та функції державної гуманітарної політики.
2. Цілі, завдання, критерії державної гуманітарної політики.
3. Формування теоретичних засад та практичних механізмів державної гуманітарної політики в галузі права та управління.
4. Критерії ефективності та практичної значущості механізмів державної гуманітарної політики в галузі права та управління.
5. Чинники, пріоритети, напрями реалізації державної гуманітарної політики в галузі права та управління.
6. Діагностика державної гуманітарної політики в галузі права та управління.
7. Теорії та концепції державної гуманітарної політики в галузі права та управління.
8. Аналіз класичних сучасних теорій державної гуманітарної політики в галузі права та управління.
9. Теоретичні принципи управління та регулювання державної гуманітарної політики в галузі права та управління.
10. Територіальні особливості організації державної гуманітарної політики в галузі права та управління.
11. Зарубіжний досвід вироблення та реалізації державної гуманітарної політики в галузі права та управління.
12. Основні показники (параметри) державної гуманітарної політики в галузі права та управління.
13. Принципи та науковометодичні засади аналізу державної гуманітарної політики в галузі права та управління.
14. Складові державної гуманітарної політики в галузі права та управління.
15. Системний аналіз державної гуманітарної політики.
16. Аналіз кількісних та якісних параметрів державної гуманітарної політики.

17. Види та методи прогнозування державної гуманітарної політики в галузі права та управління.
18. Стратегічний аналіз державної гуманітарної політики в галузі права та управління.
19. Характеристика внутрішнього стану єдиного гуманітарного простору України.
20. Концепція гуманітарного розвитку України.
21. Основні пріоритети гуманітарного розвитку економіко-політичного спрямування.
22. Основні пріоритети гуманітарного розвитку щодо культури та освіти.
23. Співпраця держави і громадянського суспільства для досягнення максимального врахування інтересів та потреб громадян у гуманітарній сфері.
24. Форми взаємодії органів влади і громадянського суспільства.
25. Удосконалення законодавства з питань діяльності громадянського суспільства.
26. Імплементатії в законодавстві України положень Міжнародного пакту про громадянські та політичні права.
27. Правотворча діяльність та використання норм права в діяльності Національної поліції.
28. Реформування Національної поліції: шляхи реалізації.
29. Проблеми удосконалення методів управління в Національній поліції.
30. Загальні функції посадової особи Національній поліції.
31. Вимоги, які пред'являються до Національній поліції.
32. Організація контролю в діяльності Національної поліції. Оцінка діяльності Національній поліції.
33. Інформаційна структура Національної поліції.
34. Оцінка кадрів в Національній поліції.
35. Соціально-психологічна структура Національної поліції.
36. Принципи дисципліни і законності в діяльності працівників Національної поліції.
37. Поняття державного управління гуманітарним розвитком.
38. Сутність системи програмних і прогнозних документів.
39. Особливості розподілу конкретних функцій між органами управління гуманітарним розвитком.
40. Діяльність органів, відповідальних за гуманітарну політику або пов'язаних з нею.
41. Реорганізація діяльності органів, відповідальних за гуманітарну політику.
42. Формування системи програм у відповідних сферах гуманітарного розвитку.

43. Особливості світових методик і стандартів створення програм гуманітарного розвитку.
44. Громадська думка та настрої населення щодо механізмів реалізації гуманітарної політики Української держави.
45. Засади абсолютного покращення у сферах матеріального забезпечення життя сім'ї та працевлаштування.
46. Переорієнтованість спрямування державної політики на динамічний цілеспрямований розвиток соціально-гуманітарної сфери.
47. Порівняльний аналіз ціннісних орієнтацій українців з громадянами інших європейських країн.
48. Шляхи подолання гострих гуманітарних проблем українського суспільства.
49. Розвиток нових технологій та процедур публічності, щодо найважливіших питань у соціально-гуманітарній сфері.
50. Цільове орієнтування стратегії державної гуманітарної політики та визначення пріоритетів в галузі права та управління.
51. Система моніторингу, аудиту та оцінки ефективності державної гуманітарної політики в галузі права та управління, їх складові.
52. Діяльність щодо національної історичної пам'яті та вшанування пам'яті жертв Голодомору органами державного управління та місцевого самоврядування.
53. Використання ресурсів при виробленні та реалізації державної гуманітарної політики в галузі права та управління.
54. Організаційна структура управління та регулювання державної гуманітарної політики в галузі права та управління.
55. Державна гуманітарна політика та місцеве самоврядування.
56. Єдиний гуманітарний простір України та регіональні гуманітарні процеси.
57. Гуманітарні позиції регіональних еліт, засади та механізми їх узгодження.
58. Єдність національного інформаційного простору та інформаційні процеси у регіонах.
59. Проблема Єдиної Православної помісної церкви у державній гуманітарній політиці України.
60. Інтеграція української діаспори в єдиний гуманітарний простір України.

12. Рекомендована література

Нормативна

1. Про Національну поліцію [Електронний ресурс] : Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII із змінами і доп. // Відомості Верховної

Ради. – 2015. – № 40-41. – Ст. 379. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

2. Наказ МВС України від 12.10.2009 №463 «Про затвердження Положення про Інтегровану інформаційно-пошукову систему органів внутрішніх справ України» [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1256-09>

3. Наказ МВС України від 03.08.2017 №676 «Про затвердження Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України» [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17>

4. Закон України «Про інформацію» №2657-12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

5. Закон України «Про захист персональних даних» №2297-17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>

Основна.

1. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. / [авт. кол. : В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, Е. М. Лібанова та ін.] ; за заг. ред. В. П. Трощинського, В. А. Скуратівського : у 2 ч. – К. : НАДУ, 2010. – Ч. 2. – 244 с.

2. Соціальна і гуманітарна політика: підручник [автор. кол.: В.П.Трощинський, В.А.Скуратівський, М.В.Кравченко та ін.]; за заг. ред. Ю.В.Ковбасюка, В.П.Трощинського. – К.: Вид-во НАДУ, 2016. – 792 с.

3. Стан та перспективи впровадження реформ у соціогуманітарній сфері // Інституціоналізація публічного управління в Україні: наук.-анал.доп. / за заг. ред. М.М.Білінської, О.М.Петроє.- К.: НАДУ, 2019. – 210 с. – С. 129-133.

4. Передумови і напрями модернізації управлінських підходів до розвитку соціогуманітарної сфери / В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський та ін.// Реформа системи державного управління та місцевого самоврядування в Україні: стан, виклики, перспективи здійснення : наук. доп. / авт. кол. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди. – Київ : НАДУ, 2018. – 180 с.

5. Соціогуманітарні чинники інтеграції та консолідації українського суспільства: Аналіт. доп. / авт. кол. : Трощинський В.П., Скуратівський В.А., Петроє О.М. та ін. – К. : НАДУ, 2018. – 160 с.

6. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія : Підручн. для вищ. навч. закл. / В. П. Андрущенко, Л. В. Губерський, М. І. Михальченко. – Вид. 4-те, випр. та доп. – К. : Юрінком Інтер, 2016. –552 с.

7. Філософія: Підручник / За ред. Прічепій Є. М., Черній А. М., Чекаль Л. А. – К. : Академвидав, 2007. – 396 с.

Допоміжна

1. Андрєєва Т. О. Від феномена людини до феномена людства [Текст] / Т. О. Андрєєва.— Донецьк : ДонНУ, 2002. – 237 с. – (Праці Донец. нац. ун-ту).
2. Байер Ю. П. Социокультурная коммуникация и постмодерн [Текст] / Ю. П. Байер // Виртуальное пространство культуры : материалы науч. конф., (Санкт-Петербург, 11 – 13 апреля 2000 г.). – СПб., 2000. – С. 131 – 133.
3. Бек У. Что такое глобализация ? Ошибки глобализма – ответы на глобализацию [Текст] / У. Бек. ; пер. с нем. А. Григорьева, В. Седельника ; общ. ред. А. Филиппова – М. : Прогресс-Традиция, 2001. – 304 с.
4. Бенедикт А. Уявлені спільноти : міркування щодо походження й поширення націоналізму [Текст] / А. Бенедикт ; пер. з англ. В. Морозова. – 2-е вид., перероб. – К. : Критика, 2001. – 271 с.
5. Больнов О. Ф. Новая укрытость. Проблема преодоления экзистенциализма. Введение [Текст] / О. Ф. Больнов ; пер. с нем. и прим. А. Р. Абдуллина // Философская мысль. – 2001. – № 2. – С. 137 – 145.
6. Бубер М. Диалог [Текст] / М. Бубер // Бубер М. Два образа веры : [пер. с нем.]. – М. : Республика, 1995. – С. 93 – 125.
7. Вебер М. Политика как призвание и профессия [Текст] / М. Вебер // Избранные произведения / М. Вебер. – М., 1990. – С. 646 – 647.
8. Великий тлумачний словник української сучасної мови [Текст] / [уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел]. – К. : Ірпінь : Перун, 2007. – 1136 с.
9. Воловик В. И. Философия политического сознания [Текст] : монография / В. И. Воловик. – Запорожье : Просвіта, 2006. – 203 с.
10. Гезалов А. А. оглы Трансформация общества в эпоху глобализации : социально-философский анализ [Текст] / А. А. Гезалов оглы. – М. : Канон, 2009. – 286 с.
11. Голицын Г. А. Информация, поведение, язык, творчество [Текст] / Г. А. Голицын, В. М. Петров. – М. : ЛКИ, 2007. – 224 с.
12. Грядущее информационное общество [Текст] / [А. А. Лазаревич, А. В. Ханкевич, Д. И. Широков и др.] ; НАН Беларуси, Ин-т философии. – Минск : Беларус. наука. – 2006. – 392 с.
13. Дейлі Г. Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку [Текст] : [пер. з англ.] / Г. Дейлі. – К. : Інтелсфера, 2002. – 312 с.
14. Дугин А. Г. Эволюция парадигмальных оснований науки [Текст] / А. Г. Дугин. – М. : Арктогея-Центр, 2002. – 418 с.
21. Канигін О. В. Початок і кінець часів. Новій погляд на історію. — К.: АСК, 2005. — 448 с.
22. Катаєв С. Л. Сучасне українське суспільство: Навч. пос. — К.: Атіка, 2006. — 200 с.
23. Кулик В. Дискурс українських медій : ідентичності, ідеології, владні стосунки [Текст] / В. Кулик. – К. : Критика, 2010. – 655 с.

24. Лазаревич А. А. Глобальное коммуникационное общество [Текст] / А. А. Лазаревич. – Минск : Беларус. наука, 2008. – 349 с.
25. Лакан Ж. Функция и поле речи и языка в психоанализе : [пер. с фр.] [Текст] / Ж. Лакан. – М. : Гнозис, 1995. – 192 с.
26. Луман Н. Общество как социальная система [Текст] / Н. Луман. – М. : Логос, 2004. – 232 с.
27. Малахов В. П. Философия права [Текст] : учеб. пособ. / В. П. Малахов. – М. : Академ. Проект ; Екатеринбург: Деловая книга, 2002. – 448 с.
28. Мерло-Понти М. Пространство [Текст] / М. Мерло-Понти // Интенциональность и текстуальность. – Томск, 1998. – С. 27 – 95.
29. Микешина Л. А. Эпистемология ценностей [Текст] / Л.А. Микешина. – М. : РОССПЭН, 2007. – 439 с.
30. Михальченко М. І. Україна як нова історична реальність : запасний гравець Європи [Текст] / М. І. Михальченко. – Дрогобич : Відродження, 2004. – 488 с.
31. Михальченко Н. И. Украинское общество : трансформация, модернизация или лимитроф Европы [Текст] / Н. И. Михальченко. – К. : Ин-т социологии НАН Украины, 2001. – 440 с.
32. Надибська О.Я. Пріоритети як предмет соціального пізнання: [монографія] / О.Я. Надибська. – Одеса: Друкарській дім, Друк Південь, 2010. – 456 с.
33. Подлесный М. Н. Ценности личности: современные дискуссии и представления// Вестник Днепропетровского университета. – 2001.- Вып.8. – С. 69-73.
34. Рікер П. Сам як Інший [Текст] / П. Рікер. – К. : Дух і Літера, 2000. – 458 с.
35. Смирнова Н. М. Социальная феноменология в изучении современного общества [Текст] / Н. М. Смирнова. – М. : Канон+, 2009. – 400 с.
36. Соссюр Ф. де. Труды по языкознанию [Текст]. – М. : Прогресс, 1977. – 695 с., 1 л. порт.
37. Сравнительная политика : основные политические системы современного мира [Текст] / [В. С. Бакиров, Н. И. Сазонов, А. А. Фисун и др.]. – Харьков : ХНУ, 2005. – 592 с.
38. Тетчер М. Я вірю [Текст] / М. Тетчер // Консерватизм : консервативна традиція політичного мислення від Едмунда Берка до Маргарет Тетчер : антологія. – К., 2008. – С. 422 – 430.
39. Україна: стратегічні пріоритети. Аналітичні оцінки / За ред. А.С. Гальчинського. - К.: НІСД, 2003. - 328 с.
40. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. / [авт. кол. : В. П. Трошинський, В. А. Скуратівський, Е. М. Лібанова та ін.]

; за заг. ред. В. П. Трощинського, В. А. Скуратівського : у 2 ч. – К. : НАДУ, 2010. – Ч. 2. – 244 с.

41. Круглий стіл “Стратегія гуманітарного розвитку України – відповідь на виклики сучасності” 21 червня 2012 року. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/855/>.

42. Филипович Л. О. Релігія і нація в суспільному житті України й світу [Текст] : [монографія] / Л. О. Филипович. – К. : Наук.думка, 2006. – 286 с.

43. Фромм Э. Анатомия человеческой деструктивности [Текст] / Э. Фромм. – М. : Республика, 1994. – 447 с.

48. Хамитов Н. Философия: Бытие. Человек. Мир. — К.: Кондор, 2005. — 448 с.

49. Эко У. Полный назад. «Горячие войны» и популизм СМИ [Текст] / У. Эко. – М. : Эксмо, 2007. – 592 с.

50. Ярмусь С. Досвід віри українця [Текст] / С. Ярмусь. – К. : Світ знань, 2007. – 488 с.

51. Надибська О.Я. Феномен лидерства: социально-философский аспект // Перспективи. – 2019. – № 1 – С. 48 – 56.

52. Надибська О.Я. Стратегічне партнерство Канада – США: досвід асиметричних відносин // Politicus – 2019. № 5 – С. 37 – 42.

53. Oksana Nadybska. Leadership: what is it and how can it vary across organizations. Proceedings of The International Research Education & Training Center. Referred & Reviewed Journal DOI PREFIX: 10.36962 / PIRETC. ISSN: 2613-5817; E-ISSN: 2613-5825., 2020. pp. 42 – 47.

Публікації у книжкових та періодичних виданнях

1. Барсукова С. Ю. Солидарность участников неформальной экономики : на примере стратегий мигрантов и предпринимателей [Текст] / С. Ю. Барсукова // Социс. – 2012. – № 4. – С. 3 – 12.

2. Беляева А. Взаимодействие человека и информации : возвращение смысла [Текст] / А. Беляева // Дайджест Школа-парк. – 2005. – № 12. – С. 45 – 49.

6. Бойченко І. В. Нелінійна соціальна філософія: цивілізація як монада історії // Філософські студії Київського університету. Вип. 1. — К., 2011. — С. 61—90.

7. Гомілко О. XXIII Світовий філософський конгрес / Філософська думка. – 2013. – № 6. – С. 98-106.

8. Киселев Г.С. Смыслы и ценности нового века // Вопросы философии. – 2006. – № 4.

9. Кравченко И.И. Политические и другие социальные ценности // Вопросы философии-2005-№ 12.

14. Ларцев В. Основні компоненти структури суспільства: структурофіксуюча складова // Людина і політика. — № 2. — 2011. — С. 51—61.

15. Навроцький В. В. Логіка соціальної взаємодії. Монографія. — К.: Кондор, 2005. — 204 с.

16. Надибська О. Я. Методологічний інструментарій аналізу соціальних пріоритетів [Текст] / О. Я. Надибська // Мультиверсум : філософський альманах. — 2013. — Вип. 93. — С. 41 – 53.

17. Надибська О. Я. Переорієнтація системи пріоритетів українського соціуму: загальнолюдський вимір [Текст] / О. Я. Надибська // Нова парадигма. — 2010. — Вип. 94. — С. 24 – 33.

18. Надибська О. Я. Переоцінка пріоритетів сучасного українського суспільства: спроба соціального прогнозу [Текст] / О. Я. Надибська // Грани. — 2010. — № 4 (72). — С. 65 – 69.

19. Надибська О. Я. Політико-правове регулювання сучасних інформаційних пріоритетів в Україні [Текст] / О. Я. Надибська // Наука. Релігія. Суспільство. — 2010. — № 3. — С. 200 – 206.

20. Надибська О. Я. Пріоритети як форма рефлексивного осмислення трансформаційних та модернізаційних процесів у соціумі [Текст] / О. Я. Надибська // Перспективи. — 2009. — № 1 (45). — С. 71 – 77.

21. Плаксина О.И. Проблема устойчивого развития общества в материалах 23-го Всемирного философского конгресса // Грани : наук.-теорет.і громад.-політ. альманах. — Д., 2014. — № 5. — С. 12-17.

22. Сергієнко-Бердюкова Л.В. Передумови формування та впровадження концепції циркулярної економіки / Л.В. Сергієнко-Бердюкова // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. — 2015. — № 3 (33). — С. 327–350.

23. Сергієнко Л.В. Напрями реформування державної політики в забезпеченні циркулярної економіки в контексті міжнародної співпраці / Л.В. Сергієнко // Інвестиції: практика та досвід. — 2016. — № 23. — С. 100–110.

24. Сурмін Ю. Термінологічна система державного управління: сутність та тенденції розвитку / Ю. Сурмін ; за ред. Ю.В. Ковбасюка, Ю.П. Сурміна, В.П. Трощинського // Понятійно-категоріальний апарат публічного управління. — К. : НАДУ, 2010. — С. 9–22. — 96 с.

25. Федотова В.Г. Факторы ценностных изменений в третьем тысячелетии // Вопросы философии –2005–№11.

26. Хабермас Ю. Понятие индивидуальности // Вопросы философии. - 1989. - № 2.

27. Чуйко В. Чотири методології філософії науки: особливості та сфери застосування // Філософська думка. — 2012. — № 1. — С. 3—26.

28. Яхнин Е.Д. Эволюция и будущее человеческого социума // Вопросы философии –2006 - № 5. — С. 72 – 76.

14. Інформаційні ресурси

1. Хархордин О. Фуко и исследование фоновых практик [Электронный ресурс] / О. Хархордин // Мишель Фуко и Россия : сб. ст. – Электрон. дан. (1 файл). – Режим доступа : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/fuko_ross/index.php. – Название с экрана.
2. Цымбурский В. Народы между цивилизациями [Электронный ресурс] / В. Цымбурский. – Электрон. дан. (1 файл). – Режим доступа : <http://archipelag.ru/geopolitics/osnovi/russia/nation/>. – Название с экрана.
3. Чижевський К. Від кордону до самого центру : (ідея кордону в європейській традиції) [Електронний ресурс] / К. Чижевський. – Електрон. дан. (1 файл). – Режим доступа : www.anthropos.org.ua/jspui/bitstream/123456789/256/1/tzyz.doc] – Назва з екрана.
4. Elgie R. Semi-Presidentialism, Concepts, Consequences and Contesting Explanations [Electronic resource] / R. Elgie // Political Studies Review. – 2004. – Vol. 2. – P. 314 – 330. – Electronic data (1 file). – Mode of access : <http://webpages.dcu.ie/~elgier/SP%20Political%20Studies%20Review%20PDF.pdf>. – Title from the screen.
5. Giddens A. Globalisation : reith Lecture [Electronic resource] / A. Giddens. – Electronic data (1 file). – Mode of access : http://news.bbc.co.uk/hi/english/static/events/reith_99/week1/week1.htm. – Title from the screen.
6. Laudan L. Progress and its Problems : towards a theory of Scien. Growth [Electronic resource] / L. Laudan. – Berkeley : University of California Press, 1977. – Electronic data (1 file). – Mode of access : <http://www.philosophy.ru/library/stepin/biblio.html>. – Title from the screen.
7. Oksana Nadybska. Children's Rights Ombudsman: Experience of Ukraine and Foreign Countries. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues : Oksana Nadybska, Print ISSN: 1544-0036; Online ISSN: 1544-0044. Skopus Indexed Articles in issue: 2 | Volume: 23 | Month: April | Year: 2020
<https://www.abacademies.org/journals/month-april-year-2020-vol-23-issue-2-journal-jleri-past-issue.html>
8. Tomas W. I. The polish peasant in Europe and America : vol.1 – 5 [Electronic resource] / W. I. Tomas, F. Znaniecki. – Boston, 1918. – Electronic data (1 file). – Mode of access : http://www.migrationstudies.ru/publications/books/Intr_Migr... – Title from the scre
- 9.

Тематика індивідуальних завдань (есе)

1. Як світові соціокультурні правові та управлінські) мегатренди впливають на розвиток українського суспільства.
2. Як, на Вашу думку, стабілізувати (відновити) в Україні «середній клас», який повинен бути не менше 60% від загальної кількості всього суспільства?
3. Якими, на Вашу думку, повинні бути реальні заходи державної політики щодо повернення довіри населення до поліції.
4. Гуманітарна політика в Україні: реальний стан, вимоги суспільства, пропозиції розвитку.
5. Феномен вищої освіти в Україні: цінність або обов'язковий атрибут?